

Katowice, 09.03.2022.

Raport z przeprowadzonych działań zespołu benchmarkingowego

Wstęp:

Podczas prac zespołu benchmarkingowego poddano analizie ponad 20 uczelni zagranicznych oraz kilkanaście krajowych. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż następujące uczelnie wyższe posiadają wypracowane uniwersalne modele studiów i/lub dobre praktyki akademickie, którą mogą stanowić źródło inspiracji dla Uniwersytetu Śląskiego.

University of Columbia, Nowy York

Jest to jednostka, której tradycja realizowania modułu uniwersalnego studiów sięga ponad stu lat. Wielokrotnie przebudowywany system studiów 1 stopnia jest wciąż realizowany w Uniwersytecie w Columbii. Jednostka, która zarządza kształceniem uniwersyteckim to The Core Curriculum Centre, której dziekanem jest prof. Larry Jackson Associate Dean of Academic Affairs, Core Curriculum and Undergraduate Programs

Adres internetowy:

- <https://www.college.columbia.edu/core/core>

- <https://ctl.columbia.edu/>

Uniwersytet posiada również prężnie działające centrum wsparcia dydaktycznego, tj. -Columbia College Center for Teaching and Learning, które oferuje pracownikom następujące szkolenia i warsztaty:

- Fall 2021 Offerings
- Consultations
- Intensives, Institutes, and Seminars
- Teaching Observations
- Teaching Orientation

- Workshops
- Workshops To Go

Realizacja modułów uniwersyteckich jest obowiązkowa dla wszystkich studentów 1 i 2 roku studiów 1 stopnia. Zajęcia są realizowane w sposób kontaktowy w małych grupach seminaryjnych. Moduły realizowane obecnie w Uniwersytecie w Kolumbii to:

- [Literature Humanities](#)
- [Contemporary Civilization](#)
- [University Writing](#)
- [Art Humanities](#)
- [Music Humanities](#)
- [Frontiers of Science](#)

Należy podkreślić, iż to właśnie z tą prestiżową jednostką Uniwersytet Śląski nawiązał najbliższą współpracę. Do tej pory odbyło się jedno spotkanie online z przedstawicielem jednostki, prof. Jacksonem. Delegacja z naszego uniwersytetu została również zaproszona do wizyty studyjnej w Nowym Yorku. Planuje się również wystąpienie prof. Jacksona podczas jednego z seminariów poświęconych przyszłości kształcenia uniwersyteckiego.

Sabancı University, Turcja

Uniwersytet w Sabanci jest drugim najlepiej ocenianym w rankingach uniwersytetem w Turcji. Model kształcenia uniwersyteckiego realizuje już od ponad 20 lat. Instytucją, która stanowiła wzór odniesienia przy wprowadzaniu zmian w kształceniu był Uniwersytet w Columbii, stąd turecki wzorzec jest odzwierciedleniem wzorca amerykańskiego. Dyrektorem jednostki zarządzającej kształceniem uniwersyteckim jest Dr Emre Erol Director of The Foundations Programme.

Strona internetowa [Sabanci Teachers Center](#)

Model turecki obejmuje 11 modułów uniwersyteckich, które są obowiązkowe dla wszystkich studentów. Studenci zostają automatycznie zarejestrowani na wszystkie moduły uniwersyteckie.

- Academic Literacies
- Principles of Atatürk and the History of the Turkish Revolution Computational Approaches to Problem Solving
- Calculus
- Science of Nature
- Humanity and Society
- Turkish Language and Literature
- Civic Involvement Projects

Rejestracja na zajęcia dla wszystkich studentów obowiązkowa

Podobnie do Uniwersytetu w Columbii, zespół benchmarkingowy nawiązał kontakt z dyrektorem centrum oraz zawiązał współpracę, w ramach której odbyło się już jedno spotkanie online z dyr. Emre Emrolem oraz otrzymaliśmy zaproszenie do wizyty w kampusie Sabanci University i bliższego zapoznania się z funkcjonującym systemem. Planuje się również wystąpienie dra Erola podczas jednego z seminariów poświęconych przyszłości kształcenia uniwersyteckiego.

UNIWERSYTET W LEIDZIE

Kolejnym uniwersytetem, którego ofertę dydaktyczną poddaliśmy skrupulatnej analizie jest Leiden University. Najważniejsze założenia oferty ogólnoakademickiej tego uniwersytetu:

- Leiden Study System, w ramach którego studenci otrzymują dodatkową opiekę w procesie studiowania. Na początku studiów każdy student odbywa rozmowę kwalifikacyjną dotyczącą zainteresowań; ponadto w trakcie trwania studiów pracuje w małych grupach mentorskich i odbywają regularne spotkania w celu omówienia postępów w nauce.
- Pod koniec pierwszego roku studenci, wraz z tutorem/opiekunem, sporządzają plan dalszych studiów
- Każdy student ma możliwość realizacji MINORS (studia mniejsze) na III roku studiów licencjackich. Pozwala na zbadanie tematów wykraczających poza granice własnego programu studiów. MINORS oferują nową wiedzę, wgląd i umiejętności, być może z zupełnie innej dziedziny studiów.
- MINORS są prowadzone przez wykładowców z trzech uniwersytetów: TU Delft, Erasmus University Rotterdam i Leiden University. W roku akademickim 2021/2022 oferowanych jest 57 programów MINOR. W każdym z nich znajdują się kursy obowiązkowe i wybieralne. W większości kursów, część godzin przeznaczona jest na spotkanie z tutorem.

PODUSMOWANIE: oferta wszystkich oferowanych kursów jest bardzo szczegółowo opisana na stronie Uniwersytetu, w ramach wielu kursów wyodrębnione są godziny na indywidualną pracę z tutorem. Uniwersytet w Leiden oferuje duże możliwości kształtowania indywidualnej ścieżki rozwoju każdego studenta dzięki Leiden Study System; stawia też studentom duże wymagania: studenci którzy nie spełnili wymagań rzez okres czterech lat nie będą mogli ponownie zapisać się na ten sam program studiów lub inny program z takim samym programem nauczania na pierwszym roku (propaedeuse).

W ramach współpracy z Uniwersytetem w Leiden zaprosiliśmy Prof. Pedro Russo do wygłoszenia wykładu podczas cyklu seminariów poświęconych przyszłości kształcenia uniwersyteckiego.

UNIWERSYTET W SEULU

Oferta Uniwersytetu w Seulu

Najważniejsze założenia:

- KURSY GE (General Education) należą do oferty ogólnoakademickiej. Zaprojektowane jako kursy rozwijające studentów jako intelektualistów na poziomie uniwersyteckim. Jednostką odpowiedzialną za przygotowanie modułów GE jest Wydział Artes Liberales we współpracy z Wydziałami;

W ramach kursów GE są 3 kategorie kursów:

A) Academic Foundation – Fundament kształcenia wszystkich studentów. Obejmuje kursy, które rozwijają zdolność studentów do krytycznego myślenia oraz jasnego i efektywnego wyrażania swoich poglądów w mowie i piśmie, zarówno w języku ojczystym, jak i obcym.

OFEROWANE W RAMACH TEGO KURSY: CRITICAL THINKING AND WRITING; FOREIGN LANGUAGES

B) Worlds of Knowledge Kursy w ramach Worlds of Knowledge mają na celu kultywowanie zrównoważonego intelektualnego wykształcenia i wnikliwości. Ta kategoria umożliwi studentom zdobycie różnorodnej wiedzy i podstawowych metodologii w każdej dziedzinie akademickiej.

KURSY: JĘZYK I LITERATURA; KULTURA I SZTUKA; FILOZOFIA I HISTORIA; POLITYKA I EKONOMIA; CZŁOWIEK I SPOŁECZEŃSTWO; NATURA I EKOLOGIA; ŻYCIE I ŚRODOWISKO;

- Kategoria Academic Foundation różni się w zależności od wydziału, natomiast zawsze obowiązkowe są “Krytyczne myślenie i pisanie” oraz “Języki obce”; kategoria Worlds of Knowledge jest wspólna dla wszystkich wydziałów.

C) General Education Elective w ramach kształcenia ogólnego mogą być dowolnie dobierane, tak aby odpowiadały indywidualnym zainteresowaniom studenta. Stanowią podstawę do rozwoju i pionierskiej kariery i charakteru poprzez samorozwój i przygodę z myśleniem.

PODSUMOWANIE: Bardzo rozbudowana oferta (800 stron); duża swoboda wyboru kursów (modułów); skomplikowany system zaliczania semestrów i poziomów studiów.

UNIWERSYTET WITOLDA WIELKIEGO W KOWNIE, LITWA

Kontakt: Studies Department

Email studijos@vdu.lt

LIBERAL STUDY SYSTEM

Kształcenie 4 lata+ 1,5/2 – 3, grupy modułów A ,B i C:

Moduły Ogólnouczelniane: A. Cztery podstawowe grupy przedmiotów (każdy student musi obowiązkowo zrealizować w czasie pierwszych 4 lat po jednym przedmiocie z każdej grupy):

1. Biomedical, Physical and Technological Sciences
2. Humanities
3. Social Sciences
4. Arts

Dodatkowo język obcy

Moduły Dodatkowe: B. przedmioty spoza wybranej dyscypliny

Moduły kierunkowe: C. przedmioty obowiązkowe dla danej dyscypliny

Pierwszy stopień studiów - 240 ECTS z czego min. 16 z grupy A i 24 za język obcy

Program Academia cum Laude (odpowiednik ISM)

„Academia cum laude” to unikalny indywidualny system studiów, który łączy modele dwóch najlepszych uniwersytetów, Cambridge i Harvard.

System ten funkcjonuje jak uniwersytet wewnątrz uczelni: wysoko wykwalifikowani profesorowie wybrani ze wszystkich wydziałów stwarzają studentom, którzy wygrali konkurs rekrutacyjny, niezbędne warunki do opracowywania indywidualnych planów studiów z kierunków oferowanych na uczelni. Studenci akademii kształcą się w ramach programu równolegle ze studiami kierunkowymi.

Studenci mogą wybierać kursy na zasadzie artes liberales (sztuki wyzwolone) i przez cały okres studiów pracować z preferowanym opiekunem, który jest profesjonalistą w danej dziedzinie, czołowym międzynarodowym naukowcem, badaczem lub uznanym artystą.

Oprócz pracy indywidualnej z tutorem studenci biorą również udział w spotkaniach akademickich organizowanych raz lub dwa razy w miesiącu. Podczas tych spotkań uczestnicy dyskutują na różne tematy, poznają badania naukowe prowadzone w akademii, włączają się w przeglądy filmów czy prezentacje książek, a także chodzą do teatru czy na piknik.

STANFORD UNIVERSITY

Moduły ogólnouczelniane – głównie wynik odmiennego systemu edukacji

COLLEGE: pierwszy rok: Civil, Liberal, and Global Education;

Kolejne lata: 11 kursów w ramach zdobywania umiejętności miękkich - zajęcia kreatywne Ways of Thinking, Ways of doing - obowiązkowo, Kreatywne pisanie i retoryka – do wyboru,

Język obcy – dwa języki do wyboru, osobny program podstawowy i zaawansowany dla studentów kierunków filologicznych.

Metoda projektowa, research i learning hub – projekty realizowane w niewielkich grupach, w połączeniu z otoczeniem są podstawowym modelem działań pracowników i studentów.

Edukacja licencjacka

Rektor ds. edukacji licencjackiej (VPUE) zapewnia zajęcia i seminaria, możliwości badań i podróży za granicę, a także zasoby, wsparcie i programy dla wszystkich studentów studiów licencjackich w Stanford.

Stanford jest wyjątkowy, ponieważ ma siedem szkół zlokalizowanych w jednym przyległym kampusie, a wszystkie z nich mają wyjątkową szerokość i głębię doskonałości. To naturalnie ułatwia multidyscyplinarną współpracę.

Biuro prorektora ds. edukacji dla absolwentów (VPGE) zapewnia zasoby rozwoju zawodowego, programy stypendialne, możliwości nawiązywania kontaktów międzyszkolnych i inne wsparcie dla studentów studiów magisterskich, doktoranckich i zawodowych w Stanford w ponad 200 programach studiów magisterskich we wszystkich siedmiu szkołach.

Majors

Przed wyborem specjalizacji – konsultacje z dyrektorem ds. doradztwa akademickiego (AAD) i doradcą głównym (PMA), a także z doradcami wydziałowymi lub programowymi oraz pracownikami obsługi studentów, aby ocenić, w jaki sposób różne dziedziny akademickie pasują do zainteresowań studentów, ich mocnych stron i celów.

Wybiera się spośród bardzo szczegółowych obszarów/kierunków - studia feministyczne, kultura żydowska, astrofizyka, jest ich ponad 80.

Przykład – Urban Studies: (zawsze najpierw moduł propedeutyczny – wprowadzenie do...) 18 modułów w rdzeniu; 9 (minimum) modułów umiejętności w co najmniej 3 kursach po 3 jednostki każdy

20 jednostek (minimum) w obszarze koncentracji

3 jednostki (minimum) w ramach rozwoju zaangażowania społecznego

10 jednostek specjalizacyjnych

Utrecht University

Uniwersytet bardzo otwarty na współpracę, jest tam osoba, która chętnie się z nami kontaktuje i udziela informacji.

Ogólna charakterystyka

W przypadku Uniwersytetu w Utrechcie należy poczynić pewien podział na początku. Mamy Utrecht University oraz w jego ramach funkcjonuje Utrecht University College.

Jeżeli chodzi o ofertę kursów (modułów) ogólnouczeniowych na Utrecht University, to nie znaleźliśmy informacji na temat takich wspólnych kursów.

Należy jednak podkreślić, że oferta studiów licencjackich (bachelor) oraz magisterskich (major) różni się naszej rodzimej. Zobrazujemy to na przykładzie oferty studiów licencjackich.

Student ma do wyboru następujące programy (obszary):

1. Behavioural studies and society
2. Earth and sustainability
3. Health and life sciences
4. Languages and communication
5. Law, economics and governance
6. Media, arts, culture and history
7. Multidisciplinary studies
8. Religion and philosophy
9. Science

W ramach każdego programu (obszaru) student może wybrać interesujący go kierunek. Większość kierunków jest przypisana do kilku obszarów np. „Philosophy, Politics and Economics” pojawia się w Multidisciplinary studies oraz Law, economics and governance. Tak więc nawet na poziomie Bachelor oferty kierunków są interdyscyplinarne.

Organizacja kształcenia na Utrecht University College (UCU)

W ramach każdego obszaru (z wskazanych powyżej) można wybrać edukację w Utrecht University College, który obejmuje międzynarodowy program Liberal Arts and Sciences. Student może tutaj sam zaprojektować swoje studia. Program nauczania nie ma tutaj ustalonej struktury – student może łączyć kursy z różnych dziedzin, obszarów. Może dokonywać wyboru spośród 200 kursów oferowanych w następujących dziedzinach:

1. Humanities: China studies, history, philosophy, religious studies, media and performance studies, literature & classics, linguistics,
2. Science: biology, chemistry, Earth & environment, mathematic, medical science, physics, cognitive neuroscience,
3. Social Science: sociology, law, psychology, anthropology, political science, geography, economics.

Pierwszy rok (explore)

Student uczęszcza na kursy ogólnych umiejętności akademickich, na których rozwija umiejętności pisania, prezentacji i metodyki, a także rozpoczyna naukę języka obcego. Student wybiera kursy na poziomie podstawowym we wszystkich trzech dziedzinach - naukach ścisłych, naukach społecznych i humanistycznych.

Drugi rok (expand your knowledge)

Student poszerza wiedzę oraz umiejętności. Na początku drugiego roku student deklaruje specjalizację w jednej z trzech dziedzin. Może również wybrać specjalizację międzywydziałową.

Trzeci rok (focus on thesis)

Zwieńczeniem tego roku jest przygotowanie pracy naukowej bądź artykułu naukowego na wybrany przez studenta temat.

Jedynym przedmiotem obowiązkowym dla studentów UCU jest „Research in Context”. Jest to przedmiot na pierwszym roku studiów. Pozostałe przedmioty są do wyboru.

Studenci tworzą własny program studiów – muszą w jego ramach łączyć co najmniej dwa obszary (np. social science i humanities).

Spośród 24 przedmiotów, które student musi zaliczyć - 1/3 może dotyczyć jednego obszaru.

[Przykładowe curriculum dla obszaru Political Science, Philosophy, History and Economics](#)

Każdy student UCU ma osobistego tutora, który doradza mu w doborze poszczególnych kursów. Tutor monitoruje postępy studenta oraz sygnalizuje przeszkody w realizacji założonego programu.

Szczegóły na temat tutoringu na UCU: <https://students.uu.nl/en/university-college-utrecht/practical-information/advising-and-counselling/tutor-system>

Każdy student musi wybrać 4 kursy na semestr – w ciągu jednego roku akademickiego powinien zrealizować 8 kursów.

Wszystkie przedmioty są zaprojektowane jako zajęcia kontaktowe, ale w związku z pandemią wprowadzili zajęcia hybrydowe bądź całkowicie zdalne.

Forma zajęć jest mieszana – jeden przedmiot może obejmować zarówno wykład jak zajęcia warsztatowe.

Jak studenci rejestrują się na kursy?

Studenci w wyszukiwaniu i planowaniu kursów korzystają z specjalnego narzędzia: Course planner

Rejestracja na zajęcia przebiega za pomocą system OSIRIS.

Rejestracja na zajęcia zaczyna się tuż po przerwie semestralnej.

Terminy rejestracji są publikowane w kalendarzu wydarzeń akademickich.

Jeżeli student nie załapie się na I turę rejestracji, musi zapisać się na zajęcia, w których zostały miejsca.

Przy rejestracji są stosowane kryteria priorytetowe tj. poziom studiów oraz wymagania związane z ukończeniem studiów.

Gwarantowane miejsca na kursie są ważne tylko wtedy, gdy student kwalifikuje się do kursu (tj. spełnia wymagania wstępne) oraz wtedy gdy zapis na kurs koliduje czasowo z innym potwierdzonym kursem

Ewaluacja

Każde zajęcia są ewaluowane na podstawie amerykańskiego systemu GPA (Grade Point Average)

Przykładowe zajęcia

Studenci UCU mogą dobrać przedmioty z oferty 230 kursów

Przykładowe kursy na rok 2021/2022:

1. Research in Context
2. Mathematics for Liberal Arts and Science
3. Academic internship preparation

4. Creative Writing
5. Modern Art.
6. Transitional Justice
7. Language Form and Meaning
8. Introduction to Literature
9. Law, Society and Justice
10. Introduction to Law
11. Introduction to Psychology
12. Politics of Belonging

Erasmus University Rotterdam

Z wymienioną powyżej jednostką nie udało się nawiązać kontaktu mailowego, jednakże zespół zebrał następujące informacje na temat kształcenia uniwersalnego.

Ogólna charakterystyka

Podobnie jak w przypadku Utrechtu – jest Erasmus University oraz działający w ramach tego pierwszego - Erasmus University College (EUC), który oferuje program Liberal Arts and Sciences.

W ramach EUC student musi zrealizować Academic Core Curriculum (ACC).

Organizacja kształcenia na EUC (program bachelor)

Pierwszy rok

Student musi zrealizować 12 kursów. Aż 9 z nich stanowi ACC.

Academic Core składa się z pięciu obszarów, których celem jest wdrożenie studenta w podstawowe umiejętności akademickie (pisanie, metodologia, projektowanie badań) oraz zapoznanie z różnymi kierunkami studiów. ACC to więc 4 kursy umiejętności akademickich i 5 kursów interdyscyplinarnych. Pozostałe trzy kursy są do wyboru.

Pod koniec pierwszego roku student wybiera specjalizację.

Przykładowe kursy ACC:

1. Human&Society Academic Skills
2. Core Economics
3. Basics of Life
4. Quantitative Research & Analysis

Drugi i trzeci rok

Student wybiera specjalizację. EUC oferuje szeroką ich gamę w dziedzinie ekonomii i biznesu, nauk humanistycznych, nauk przyrodniczych oraz nauk społecznych i behawioralnych. Student może uzupełnić swój program nauczania kombinacją przedmiotów do wyboru.

Na trzecim roku student może zrealizować kształcenie za granicą bądź zapisać się na kursy realizowane poza kampusem uniwersyteckim.

Katalog kursów na rok 2021/2022: <https://www.eur.nl/en/euc/media/2021-05-euc-course-catalogue-2021-2022-may1>

Albert-Ludwigs-Universität Freiburg

Uniwersytet bardzo otwarty na współpracę, jest tam osoba która chętnie się z nami kontaktuje i udziela informacji.

Ogólna charakterystyka

W podstawowym roku kształcenia studenci mogą zapisać się na Profession-oriented Skills a więc kursy nakierowane na szlifowanie konkretnych umiejętności zawodowych. Są to kursy dedykowane dla studentów studiów licencjackich i prawniczych.

Poza tym w niemieckiej edukacji nie oferuje się modułów ogólnouczeniowych, jak już – to wykłady ogólnodostępne tzw. Ringvorlesungen, podczas których prezentowane są zagadnienia z wielu dziedzin, ale dotyczące tego samego problemu.

Kursy e-learningowe (tutaj nie mamy pewności, czy są one ogólnodostępne dla wszystkich studentów – uzyskaliśmy informacje o nich mailowo):

- FOSTER OpenScience
- Critical Media Literacy
- Praktikum plus (for accompanied internships)

Tutaj podobnie, jak w Utrechcie i Rotterdamie, w ramach Uniwersytetu funkcjonuje odrębna jednostka University College Freiburg (UCF). Jest to jednostka funkcjonująca poza „głównym” Uniwersytetem. College oferuje kształcenie pozakierunkowe. Można tam ukończyć studia o charakterze Artes Liberales (to druga opcja studiowania tam, obok studiów podyplomowych). Wprawdzie podają, że z ich oferty mogą skorzystać studenci całego uniwersytetu, ale taka oferta traktowana jest dla tychże jako dodatkowa.

University College Freiburg oferuje 2 kursy w każdym semestrze, wybierane przez studentów wszystkich kierunków (Tematy: „Nauka – technologia – społeczeństwo”)

Na UCF studenci mają do zaliczenia przedmioty CORE, które obejmują łącznie 56 punktów ECTS. Przykładowe CORE:

- + Performing Leadership: Theatre, Film, Television and Beyond
- + Rhetoric and Techniques of Presentation
- + Drug Development and Regulation
- + Global Sustainability Goals
- + Foundational Year: Research and Presentation
- + EPICUR: Topics in European Identities: Memory, Images, Utopias
- + EPICUR: Collaboration Across Cultures: A Case Method Approach
- + Climate Change and Biodiversity

University of Southern Denmark

Uniwersytet bardzo otwarty na współpracę, pozostajemy w kontakcie z osobą, która chętnie się udziela informacji w kwestii organizacji kształcenia. Zespół pozostaje w kontakcie z osobą, która projektowała moduł i jest chętna do tego, aby dalej współpracować. Zaoferowano możliwość dostępu do całego modułu ogólnouczelnianego online.

Charakterystyka modułu

Dla wszystkich wydziałów jest prowadzony kurs wprowadzający „Introductory course for the UN Sustainable Development Goals”. Jest to kurs prowadzony online, ma 1 ECTS. To jest odpowiednik naszego modułu ogólnouczelnianego. Dla wszystkich wydziałów jest prowadzony jeden, taki sam kurs.

Utworzenie tego modułu było czasochłonnym przedsięwzięciem, w którego organizacji brali udział zarówno dydaktycy, badacze, koordynatorzy projektów, jak i sekretarze ze wszystkich wydziałów. Po wdrożeniu kurs został zintegrowany na wszystkich programach licencjackich na uniwersytecie.

W przypadku innych kursów, które są oferowane w więcej niż jednym programie, format jest zwykle taki, że wykładowca jest odpowiedzialny za kurs (może to być kurs inżynierski z matematyki stosowanej). Jest on następnie udostępniany studentom wydziału jako jeden z przedmiotów fakultatywnych. Wydział prowadzący kurs (w przykładzie Inżynieria) może udostępnić kurs studentom z innych wydziałów, ale inne wydziały będą musiały formalnie zatwierdzić, że kurs może być częścią zajęć fakultatywnych ich studentów.

Nauczyciele akademicy prowadzący moduł ogólnouczelniany nie są zobligowani do odbywania dodatkowych kursów. Nauczyciele są jednak zapraszani na spotkania informacyjne w związku z prowadzonym zajęciami.

Uniwersytet Szczeciński

Na Uniwersytecie Szczecińskim występuje: Wykład ogólnouczelniany [moduł]. Wykłady są obowiązkowe, wprowadzone do planu studiów na mocy stosownej Uchwały - realizowane są na 3 i 4 semestrze studiów na każdym kierunku, każdy wykład po 15 godz. za 1 ECTS (studia niestacjonarne 10 godz.). Przedmioty prowadzone w sposób kontaktowy, na zaliczenie. Wykłady te są realizowane niezależnie od przedmiotów hum/społ.

Liczba godzin kierunkowych oscyluje wokół 1600 godz. za 139 ECTS

(bez seminarium i pracowni dyplomowej za (62 ECTS), języków, WF i innych - 19ECTS)

Przykładowe moduły:

- a. Nowe media w praktyce
- b. Mowa nienawiści
- c. Techniki manipulacji medialnej

Wybór i rejestracja po zalogowaniu na platformie: <https://e-prodziekan.usz.edu.pl/>

Uniwersytet Gdański

Informacje o wykładach ogólnouczelnianych: <https://ug.edu.pl/studenci/studia-i-i-ii-stopnia-oraz-jednolite-magisterskie/studiowanie-na-ug/wyklady-ogolnuczelniane>

Na Uniwersytecie Gdańskim wykłady ogólnouczelniane realizowane są w wymiarze 30 h i można za nie uzyskać 2 punkty ECTS, kończą się uzyskaniem zaliczenia z oceną. Wykłady prowadzone są w formie e-learningowej lub on-line.

Z analizy siatek różnych kierunków wynika, że studenci mają do realizacji tylko jeden przedmiot ogólnouczelniany.

Wykłady ogólnouczelniane dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia oraz stacjonarnych jednolitych studiów magisterskich realizowane są w określonych z góry dniach i godzinach (np. - poniedziałki, godz. 17.00 - 18.30; - wtorki, godz. 8.00 - 9.30)

Zapisy na wykłady ogólnouczelniane są prowadzone w sposób elektroniczny poprzez Portal Studenta.

Studenci wybierają wykład ogólnouczelniany spośród wykładów ogólnouczelnianych oferowanych przez inne Wydziały niż Wydział macierzysty studenta.

Przykład

Oferta wykładów ogólnouczelnianych w semestrze letnim w roku akademickim 2021/2022:

<https://ug.edu.pl/studenci/studia-i-i-ii-stopnia-oraz-jednolite-magisterskie/studiowanie-na-ug/wyklady-ogolnuczelniane/oferta-w-semestrze-letnim-20212022>

(każdy wydział proponuje pewną pulę przedmiotów)

Tajemnice mózgu

Ochrona przyrody i środowiska

Substancje toksyczne i ekotoksykologia - współczesne zagrożenia,

Rekultywacja terenów zdegradowanych i gospodarka odpadami jako przeciwdziałanie zagrożeniu epidemicznemu,

Astrobiologia i Medycyna Kosmiczna,

Żywnienie w sporcie,

Lobbying międzynarodowy,

Systemy podatkowe we współczesnym świecie,

Zarządzanie marką,

Akademia Filmu Polskiego,

Dlaczego pranie, to największe zmartwienie mamy? Jak język reklamy (i nie tylko) kreuje świat w różnych tekstach kultury,

Czytanie ikony. W kręgu literatury, teatru, filmu,

Kultura a ekologia. Wyzwania epoki antropocenu,

Mity i obrazy w relacjach polsko-niemieckich,

"Do wakacji będziesz mówić!" - konteksty nauki języków obcych,

Średniowieczna symbolika ikonograficzna,

Middle Eastern Religions nowadays: An Interdisciplinary, Multicultural Approach?

Stymulacje komputerowe w naukach ścisłych i przyrodniczych,

Astronomia,

Debaty polityczne,

Problemy społeczne o globalnym zasięgu – jak sobie z nimi radzić?,
Architektura Szczęścia,
Dezintegracja w stosunkach międzynarodowych. Skutki polityczne i gospodarcze,
Społeczeństwo informacyjne - współczesna zmiana społeczna,
Społeczeństwo kontra problemy społeczne. O pomaganiu w teorii i praktyce,
Retoryka podręczna,
Świat w kryzysie klimatycznym: koniec dobrobytu czy zmiana w kierunku jakości życia?,
Why wellbeing matters?,
From Shakespeare with love. How to cope in the modern world,
Logistyka we współczesnej gospodarce
Doświadczenie sztuki w ujęciu neuroestetyki,
Wpływ działalności człowieka na ekosystemy morskie i oceaniczne, ze szczególnym
uwzględnieniem rejonów polarnych,
Monitoring środowiska a współczesne problemy ekosystemów morskich i lądowych,
Źródła -wybrane problemy krenologiczne,
Climate Change,
Gospodarowanie wodą w mieście,
Restoring lakes: Approaches, outcomes and challenges,
Od Jezusa Chrystusa do O.J. Simpсона – słynne procesy w dziejach ludzkości,
Prawo ochrony klimatu,
Prawo żeglugi morskiej: bezpieczne statki i czyste morza,
Od Kaliguli do Stalina. Najwięksi zbrodniarze świata,
Europejskie prawo klimatyczne,
Prawo własności intelektualnej - współczesne wyzwania,
Prawo nowych technologii,
Prawa człowieka XXI w. - między teorią a praktyką,
Podstawy kryminalistyki i prawa dowodowego,
Organizacja międzynarodowych rozgrywek piłki nożnej FIFA i UEFA,
Przepisy Gry w piłkę nożną,

Podstawy prawa karnego,

Recepta na niepewne czasy w biznesie, czyli o ubezpieczeniach,

Cykl wykładów: Biotechnologia XXI wieku - osiągnięcia, szanse, wyzwania, różni prowadzący, koordynator - prodziekan ds. Kształcenia

Lecture series: Biotechnology of the 21st century - achievements, opportunities, challenges, różni prowadzący, koordynator - prodziekan ds. Kształcenia

Uniwersytet Warszawski

Kierunek Artes Liberales realizowany na Wydziale Artes Liberales (<http://al.uw.edu.pl>).

W ramach studiów **I stopnia na kierunku Artes liberales** student zobowiązany jest zrealizować przedmioty w wymiarze **nie mniej niż 60 ECTS rocznie i 180 ECTS w ciągu trzech lat studiów**, w tym:

1. Następujące przedmioty obowiązkowe:
 - a. Sztuka pracy naukowej (8 ECTS, 60 godzin, na pierwszym roku);
 - b. Lektura tekstu artystycznego (10 ECTS, 90 godzin, na pierwszym roku);
 - c. Proseminarium licencjackie (7 ECTS, 60 godzin, na drugim roku);
 - d. Seminarium dyplomowe (10 ECTS, 60 godzin, na trzecim roku);
2. Przedmioty do wyboru w ramach wyzwań kierunkowych w wymiarze 16 ECTS z każdego z sześciu wyzwań kierunkowych (łącznie należy uzyskać 96 ECTS w ciągu trzech lat studiów);
3. Studencki projekt zespołowy (3 ECTS na drugim roku studiów);
4. Przedmioty do wyboru z oferty Wydziału "Artes Liberales" (łącznie należy uzyskać 24 ECTS w ciągu trzech lat studiów);
5. Przedmioty ogólnouniwersyteckie (łącznie należy uzyskać 9 ECTS w ciągu trzech lat studiów);
6. Technologie informacyjne (2 ECTS na pierwszym roku studiów);
7. Lektoraty z języka obcego (8 ECTS, 240 godzin w ciągu trzech lat studiów);
8. Egzamin z języka obcego na poziomie B2 (2 ECTS, do końca trzeciego roku studiów);
9. Zajęcia z wychowania fizycznego (90 godzin);
10. Szkolenie BHP (0,5 ECTS, na pierwszym roku studiów);
11. Szkolenie Podstawy ochrony własności intelektualnej - POWI (0,5 ECTS, na pierwszym roku studiów).

Wyzwania kierunkowe (odpowiadają na podstawowe problemy współczesnej rzeczywistości polskiej, europejskiej i światowej): W ramach każdego z nich proponowane są różnorodne zajęcia, prowadzone przez specjalistów z wielu dziedzin i dyscyplin naukowych. Poniżej lista Wyzwań kierunkowych:

<http://clas.al.uw.edu.pl/dla-studentow/studia-i-stopnia-nowe/wyzwania-kierunkowe-new>

<http://www.clas.mish.uw.edu.pl/dla-studentow/studia-i-st/wyzwania-kierunkowe>

Lista Wyzwań Kierunkowych:

Kultury i religie

- sacrum – profanum
- sztuka sakralna
- dialogu międzykulturowy i różnorodność kulturowa
- analiza zjawisk kultury
- religie i wyznania
- obrzędy religijne i praktyki kulturowe

Historie i tożsamości

- tradycja i współczesność
- postawy wobec Innych w przeszłości i obecnie
- tożsamość indywidualna i zbiorowa
- kultura literacka
- język, znak, świadomość
- rewitalizacja języków i kultur

Demos i polis

- państwo, prawo i postawy obywatelskie
- ruchy społeczne
- jednostka a zbiorowość
- praktyka polityki i pojęcie polityczności
- dzieje myśli obywatelskiej
- analiza najważniejszych zjawisk społecznych współczesności

Mądrość i filozofia

- najważniejsze postaci z historii filozofii i psychologii
- główne zagadnienia, idee i koncepcje filozoficznych i psychologicznych
- wrażliwość filozoficzna jako sposób doświadczania świata
- filozofia i psychologia wobec wyzwań współczesności
- problematyka etyczna w tekstach kultury
- kategoria trwania i zmiany

Przykładowe przedmioty

- Semiotyka kultury.
- Krytyczne teorie kultury wobec neoliberalizmu.
- Metafora i poznanie.
- Alexis de Tocqueville albo Ameryka w demokracji.
- Alain Badiou albo polityczna teoria mnogości.
- Giorgio Agamben albo radykalna pasywność.
- Technika i uspołecznienie. Kontynuacje i rozwinięcia .
- Wiara, nauka, tajemnica. Magia antyczna w kulturze.
- Filozofia i miłość. Filozofia i obraz świata.
- „W połowie szklanka jest pusta”. Pesymizm w filozofii Arthura Schopenhauera, Friedricha Nietzschego i Emila Ciorana.
- Rewolucja informacyjna – etyczne i prawne aspekty nowych technologii informacyjnych. Prowadzą: Szymański Sebastian, Kowalczyk Łukasz (3700-KON170-AL)
- Poszukiwanie mądrości: drogi starożytne. Platon i Arystoteles.
- Kino awangardowe i eksperymentalne
- Logika i metodologia.
- Literatura niepełnosprawności.
- Czego możemy nauczyć się od koni? Przywództwo, komunikacja, praca w zespole.
- Poszukiwanie mądrości: drogi nowożytne. Od rewolucji kopernikańskiej do rewolucji.
- Zobowiązania w prawie rzymskim – podstawy myślenia i argumentacji prawniczej. Prowadzi:
- Wstęp do filozofii.
- Narodziny filozofii. Kształtowanie się filozofii przedsokratejskiej w interakcji z nauką grecką.
- Czytając Hegla. Czym jest doświadczenie w Fenomenologii ducha?
- Psychoanaliza w kulturze – w stronę interpretacji nieświadomości.
- Pocieszenie przez filozofię (i nie tylko).
- Metafora w filozofii.

Theatrum mundi

- sztuki wizualne
- widowiska
- działania performatywne
- świat jako teatr
- interpretacje zjawisk kultury (film, teatr, muzyka, gra, media)
- współtworzenie działań kulturalnych w różnych środowiskach społecznych

Zwierzęta i środowisko

- animal studies
- filozofia i etyka środowiskowa
- wyzwania ekologii i ochrony środowiska w perspektywie lokalnej i globalnej
- zwierzęta i nauka
- człowiek między biologią a kulturą
- relacje między naukami ścisłymi i humanistycznymi

Na pozostałych kierunkach

Każda jednostka przygotowuje ofertę przedmiotów ogólnoakademickich i wprowadza do USOSa

W zależności od kierunku – 2, 3 lub 4 moduły ogólnouczelniane są obowiązkowe,

Student w ramach tych przedmiotów powinien zrealizować przedmioty hum/społ

Liczba punktów za te przedmioty też jest różna, zazwyczaj 2 lub 3 ECTS. (Ilość godzin różna).

Rejestracje:

(w ubiegłym roku: W czerwcu odbywa się rejestracja na przedmioty na tzw. Bloki wakacyjne, które realizowane są od połowy lipca do połowy sierpnia oraz od ok. 20 sierpnia do 20 września)

Rejestracje:

Czerwiec – rejestracje na przedmioty ogólnouniwersyteckie całoroczne i realizowane semestrze zimowym, II tura we wrześniu.

Grudzień: rejestracja na przedmioty realizowane w semestrze letnim; II tura: styczeń - marzec

Rejestracje są dedykowane i otwarte. Rejestracja dedykowana oznacza, że niektóre z przedmiotów ogólnouniwersyteckich mogą być oferowane określonym programom studiów lub programom kształcenia. W takiej sytuacji na zajęcia dedykowane będzie mógł się zapisać wyłącznie student/doktorant tych programów. W drugiej turze rejestracji na przedmioty ogólnouniwersyteckie nie ma już dedykacji, student/doktorant będzie mógł się zapisać na wszystkie dostępne zajęcia.

Przedmioty ogólnouniwersyteckie pogrupowane są w trzy bloki: przedmioty ścisłe, humanistyczne i społeczne

Listę przedmiotów ogólnouniwersyteckich sporządzają poszczególne jednostki i wysyłają na adres: bsstud@adm.uw.edu.pl

do 15.05.2021 r. – przedmioty całoroczne i na semestr zimowy 2021/22,

do 15.11.2021 r. – przedmioty na semestr letni 2021/22

UNIWERSYTET JAGIELOŃSKI

Obecnie na stronach UJ nie ma informacji o prowadzonych modułach ogólnouniwersyteckich.

Prowadzone są natomiast wykłady otwarte – dostęp po zalogowaniu się w USOS-ie.

Studenci studiów I stopnia drugiego i trzeciego (ale nie pierwszego) roku jako zajęcia nieobligatoryjne mogą wybierać – za zgodą zastępcy dyrektora ds. studenckich – moduły kształcenia realizowane także w innych niż macierzysta jednostkach UJ oraz w innych wyższych uczelniach polskich i zagranicznych.

Studenci studiów II stopnia mogą zaliczyć kursy poza macierzystym Instytutem w wymiarze do 12 pkt. ECTS rocznie, a w uzasadnionych przypadkach więcej.

UNIWERSYTET WROCŁAWSKI

Brak informacji na stronie uniwersytetu o prowadzeniu modułów ogólnouniwersyteckich.

Uniwersytet Opolski

Uniwersytet bardzo otwarty na współpracę, zespół pozostaje w kontakcie z osobą, która chętnie udziela informacji na temat kształcenia w jednostce.

Ogólna charakterystyka

Na Uniwersytecie Opolskim (dalej: UO) wprowadzono ofertę **kursów zmiennych ogólnouczelnianych** (KZO). Jest to oferta skierowana do wszystkich studentów UO. W ramach kursów student może poszerzać wiedzę w zakresie niezwiązanym ze studiowanym kierunkiem. Studenci nie mogą zapisywać się na kursy oferowane przez pracowników swojego macierzystego Instytutu, chyba że określony kurs jest prowadzony w tematyce nie mającej nic wspólnego ze studiowanym kierunkiem.

Studenci muszą zrealizować jeden kurs zmienny ogólnouczelniany na semestr, począwszy od 2 semestru studiów na danym kierunku.

Kursy są prowadzone zarówno w formie **wykładów, konwersatoriów** jak i **ćwiczeń**. Regulamin organizacji KZO dopuszcza możliwość prowadzenia zajęć w formie zdalnej, było to rozwiązanie wdrożone przed pandemią.

Dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych przygotowuje się **odrębne oferty** kursów zmiennych ogólnouczelnianych.

1 KZO = **15 godzin, 2 ECTS (studia stacjonarne)**

1 KZO = **9 godzin, 2 ECTS (studia niestacjonarne)**

Kurs kończy zaliczenie na ocenę.

KZO odbywają się w specjalnie wydzielonym bloku czasowym zarezerwowanym wyłącznie dla tego typu zajęć. Obecnie dla wszystkich studentów Uniwersytetu Opolskiego blok czasowy poświęcony KZO to poniedziałek, godzina 16.30-19.30 (dot. studentów studiów stacjonarnych).

Wszystkie informacje na temat KZO można znaleźć na osobnej stronie internetowej UO, na końcu strony znajduje się również Q&A z odpowiedziami na typowe problemy/wątpliwości zgłaszane przez studentów.: <http://bdss.uni.opole.pl/kursy-zmienne-ogolnuczelniane/>

Jak studenci rejestrują się na zajęcia?

Rejestracja na zajęcia KZO odbywa się dwa razy w ciągu roku (w dwóch turach) za pośrednictwem domeny USOSweb (usosweb.uni.opole.pl)

Rejestracja na semestr letni odbywa się w grudniu semestru zimowego (pierwsza tura) oraz w pierwszym tygodniu semestru letniego. Pozwala to na dopisanie się do list kursów, które w I turze nie zdobyły wymaganej do uruchomienia liczby chętnych.

Rejestracja na semestr zimowy odbywa się w czerwcu semestru letniego (pierwsza tura) oraz analogicznie w pierwszym tygodniu semestru zimowego.

Opisany powyżej model rejestracji nie dotyczy studentów niestacjonarnych. Studenci w tym trybie studiowania rejestrują się całym rokiem na wybrany przez wszystkich kurs (tak aby mogli w jednym czasie odbyć ten kurs).

Kto jest odpowiedzialny za koordynację KZO?

Każda jednostka Uniwersytetu Opolskiego zgłosiła koordynatora KZO, który obsługuje kursy określonego Instytutu/Wydziału. Jest to osoba odpowiedzialna za organizację kursów od strony technicznej tj. tworzy korzy do zajęć, dodaje je do cykli dydaktycznych, odpowiada na pytania od studentów.

Wymogi dla nauczycieli akademickich

Z ustalonych informacji wynika, że prowadzący przedmioty w ramach KZO nie muszą ukończyć specjalne kursy, aby móc prowadzić tego typu zajęcia. Koordynator KZO w porozumieniu z Dziekanem dokonuje weryfikacji informacji o kompetencjach nauczyciela akademickiego, w zakresie proponowanego kursu.

Procedura zgłaszania KZO

Kursy na kolejny rok akademicki powinny być zgłaszane do końca marca bieżącego roku akademickiego.

Nauczyciel akademicki sporządza **kartę przedmiotu** danego kursu i przekazuje ją do Koordynatora KZO. Do karty dołącza się **wykaz informacji o kompetencjach**, w tym o dorobku dydaktycznym, naukowym lub artystycznym wraz z wykazem publikacji lub opis doświadczenia zawodowego w zakresie prowadzenia kursów zmiennych ogólnouczelnianych.

Po zgłoszeniu kursu do oferty kursów zmiennych ogólnouczelnianych, **Koordynator KZO w porozumieniu z Dziekanem dokonuje weryfikacji informacji o kompetencjach nauczyciela akademickiego**, w zakresie proponowanego kursu. W przypadku realizacji wykładu, Koordynator KZO weryfikuje nakład pracy studenta zawarty w karcie przedmiotu. Następnie Koordynator KZO lub wyznaczone przez dziekana osoby z jednostek oferujących zajęcia umieszczają w systemie USOS ofertę kursów zmiennych ogólnouczelnianych.

Do końca marca Uczelniany Koordynator ECTS, generuje raport kursów zgłoszonych przez jednostki Uniwersytetu Opolskiego, który staje się oficjalną ofertą kursów w danym roku akademickim.

Oferta zajęć na dany cykl dydaktyczny jest udostępniana studentom na stronie usosweb.uni.opole.pl **miesiąc przed rozpoczęciem zapisów na zajęcia**. Powyższa informacja zawiera następujące dane: wydział/jednostka oferująca kurs; nazwa kursu, ogólna liczba godzin i forma zajęć; maksymalna liczba studentów, którzy mogą realizować oferowany kurs; osoba/y realizująca kurs; kategoria: humanistyczne, społeczne, ogólne oraz kursy prowadzone w języku obcym nowożytnym, a także dyscyplina naukowa, do której kurs jest przyporządkowany.

Równocześnie kurs może być przypisany **tylko do jednej z kategorii** (humanistyczne, społeczne, ogólne). Kod kursu powinien zawierać symbol kategorii, w której się znajduje (H, S, O).

Jeden nauczyciel akademicki może zgłosić w ofercie rocznej maksymalnie dwa kursy w języku polskim i maksymalnie dwa kursy w języku obcym.

Jeden nauczyciel akademicki może zrealizować w semestrze **maksymalnie 60 godzin zajęć na studiach stacjonarnych i 36 godzin zajęć na studiach niestacjonarnych**. Obowiązek weryfikacji godzin sprawują dziekani. W uzasadnionych przypadkach prorektor ds. kształcenia i studentów na wniosek nauczyciela akademickiego może zezwolić na realizację większej liczby godzin.

Ewaluacja KZO

Co roku do 15 marca koordynatorzy w porozumieniu Dziekanem przekazują listę KZO, które będą obowiązywały studentów przy rejestracji. Lista tworzona jest raz na rok. Wtedy też dokonywane są ewentualne zmiany.

Przykładowe zajęcia

Strona z listą zajęć:

https://usosweb.uni.opole.pl/kontroler.php? action=news/rejestracje/rejJednostki&jed_org_kod=000000

Po wejściu na stronę należy kliknąć „Pokaż przedmioty związane z tą rejestracją”, pokazuje wszystkie przedmioty, które zostały udostępnione dla studentów do rejestracji w ramach KZO. Proszę przefiltrować po nazwie jednostki to kursy, które są przez daną jednostkę oferowane. Przedmioty mają również załączone karty przedmiotów (można zobaczyć bez logowania).

Na stronie pojawia się **158 propozycji kursów zmiennych ogólnouczeniowych**. Przykładowe zajęcia:

1. „Czy Kopciuszek była kłamczuchą? Od oczarowania do psychoanalizy baśni” – wykład, 15 godzin,
2. „Feminizm”, ćwiczenia, 15 godzin;
3. „Grzeczność i agresja w języku”, wykład, 15 godzin,
4. „Emisja głosu i podstawy retoryki klasycznej”, konwersatorium, 15 godzin,
5. „Jak zarabiać w Internecie?”, ćwiczenia, 15 godzin,
6. „Jak mówić, by odnieść sukces?”, ćwiczenia, 15 godzin,
7. „Jak oszczędzać wodę i na wodzie?”, konwersatorium, 15 godzin, 25 miejsc,
8. „Każdy człowiek jest, czy może być artystą?”, ćwiczenia, 15 godzin,
9. „Sustainability and the Law”, konwersatorium, 15 godzin,
10. „Życie bez światła”, wykład, 15 godzin.
11. „Rock studies: tekst - muzyka – kontekst”, ćwiczenia, 15 godzin,
12. „Ekologia ciszy”, ćwiczenia, 15 godzin, 70 miejsc.

Podsumowanie:

Wśród uczelni zagranicznych zespołowi udało się nawiązać ścisłą współpracę z Uniwersytetami w Columbi, Sabanci i Leiden. Natomiast w przypadku uczelni krajowych najbardziej rozbudowany model kształcenia uniwersalnego, a jednocześnie największe zainteresowanie współpracą i wymianą doświadczeń mamy możliwość nawiązać z Uniwersytetem Opolskim.

Opracowanie raportu:

Marta Mamet-Michalkiewicz

Agnieszka Bielska-Brodziak

Marlena Drapalska-Grochowicz

Anna Szczërba-Zubek

Sabina Pawlik

Magdalena Piotrowska-Grot

Magdalena Wołek